

2A

8A

Decimaltal på räknaren

BEGREPP – MINIRÄKNARE – TAL

Avsikt och matematikinnehåll

Miniräknaren används här i första hand som ett didaktiskt verktyg istället för ett – som oftast – räknetekniskt hjälpmedel. Fördjupad förståelse för begreppet decimaltal, här i form av ental, tiondelar och hundradelar.

Förkunskaper

Känna till vad knapparna på en enkel miniräknaren står för.

Material

Miniräknare, arbetsblad och penna.

Beskrivning

- Låt eleverna arbeta i par för att främja intressanta diskussioner.
- De utgår från angivet tal och skriver på arbetsbladet vad de har matat in i miniräknaren för att få fram det nya talet.
- Eleverna måste ibland pröva flera gånger innan de får fram det rätta talet.
- På nästa sida finns ett elevblad för kopiering.
- Välj lämpliga tal för att ge eleverna utmaningar på rätt nivå.

Slå in det här talet på räknaren:	Skriv här vilken beräkning ni gör på miniräknaren för att ...	... ni ska få det här talet i räknarens fönster.
3,14		3,34
2,19		2,22
5,20		5,5
6,17		6,12
5,35		5,29
4,12		4,3
...		...

Introduktion

Använd en stor miniräknare (OH eller IST) och genomför ett par uppgifter gemensamt. Exempelvis:

- Slå in talet 4,57 och fråga vad du ska slå in för att det ska stå 4,67 i fönstret.
- Fortsätt från 4,67 till 4,9 till 5,05 till 6,15 osv tills alla förstått idén med aktiviteten.

Uppföljning

Efterfråga upptäckter som eleverna gjort. Vilka uppgifter uppfattas som enklare, vilka som svårare?

Förbered några decimaltal med olika antal decimaler. Be var och en storleksordna dem från minsta till största tal. Kontrollera om alla är överens om hur det ska vara. Om någon har avvikande åsikt, ta upp det till diskussion. Rita eventuellt in talen på en tallinje eller använd laborativt material för att konkretisera talen.

Vi vet att det inte är ovanligt att det finns elever som hellre storleksordnar efter antal decimaler än det faktiska värdet på talet. Ett vanligt missförstånd är att 1,35 är större än 1,4 med just motiveringen att det första talet har fler siffror eller att 35 är mer än 4.

Variation

Låt eleverna göra blad åt varandra. De ska först lösa sina egna uppgifter innan de byter med varandra.

Utveckling

Exemplen i tabellen på förra sidan leder tankarna främst till addition och subtraktion. Utöka genom att ge tal som kräver multiplikation och division eller kombinationer av flera räknesätt.

I Uppslagsboken finns en aktivitet som heter *7A Tusenfoting* och i Strävorna, ruta 8A, finns en variant av den som är avsedd som gruppaktivitet. Båda passar utmärkt som en fortsättning eftersom de tar upp multiplikation och division med tal mindre än 1 och i båda varianterna används minräknaren på ungefär samma sätt som i denna aktivitet.

Att läsa

Trygg, L. m fl (red) (2002). *Uppslagsboken*. NämnarenTEMA. NCM, Göteborgs universitet.

Slå in det här talet på räknaren:	Skriv här vilken beräkning ni måste göra på miniräknaren för att ...	... ni ska få det här talet i räknarens fönster.